

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnilstvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 50.

V Ljubljani, v četrtek 3. marca 1898.

Letnik XXVI

Živel Leon!

Hudi časi so bili, ko je zatisnil mučeniški Pij IX. trudne oči. Mazzinijevi učenci so upali, da je ž njim legel v grob zadnji papež. Že so sanjali o Kapitolu, ki naj bi se dvigal na razvalinah Vatikana in Kvirinala, na groblji papeštva in kraljestva. A varali so se. Zabili so one vere, katere jih je učila v mladih dneh rodna mati, one nepremagljive vere, ki govori: »Tu es Petrus... et portae inferi non praevallebunt!« Varali so se, ker so pozabili, da je katol. cerkev božja ustanova, ki nad njo z vsevidnim očesom čuje vsevoladna božja previdnost. Varali so se, ker so pozabili, da Bog uprav sredi najhujšega viharja lahko pošlje ladiji sv. Petra najmočnejšega krmarja. Masoni so menili, da je konec papeštva, a oni, ki so ohranili v srcih neomadeževano vero mladih dni, so sodili: Deus irridebit eos!

In tako se je zgodilo: Zadnjih dvajset let je kakor za smeh brezverstvu!

Za Pijem je vstal Leon — danes je dvajset let, odkar obdaja tijara njegovo glavo! — in mogočnejše nego li kdaj preletava svet krščanska ideja!

Büchner in Zola — materijalizem v vedi in materijalizem v umetnosti — oba soglasno priznavata, da se vzbuja v narodih velika reakcija — reakcija krščanska!

V hudih časih je Bog pozval Leona XIII., da vlada njegovo cerkev. A ker ga je pozval, dal mu je tudi modrost. Leon je prevedel pogubne zmote, ki razjedajo človeško družbo in ji more

jedino, kar bi jo še moglo rešiti, krščanstvo. Zato je v modrih okrožnicah razkrinkal lažnjivi liberalizem, temno masonstvo, krvavo internacijo. Pokazal je svetu pravo svobodo, narisal ideal krščanske države, načrtal program krščanskemu socializmu, probudil vedo in umetnost.

A ideja - vodnica Leonovemu delovanju je bila še višja in še večja. Smoter, ki ga je zrl pred seboj, ni bil le ta, da reši katoliške države pogubnega liberalizma in krvave revolucije. Z visokega vidika je zrl po vsem svetu, in njegovega duha je objela tista ideja, ki je bila neznana svetu, a ki jo je Kristus prinesel na zemljo, prava katoliška ideja: ut omnes unum sint!

»Da bi bili vsi jedno!« — to geslo je bila od prvga početka Leonu XIII. ideja-vodnica. Te ideje ni izgubil nikdar izpred oči. Ta ideja ga je vodila v apostolskem delovanju za misijone. Ta ideja mu je sijala pred duhom, ko je obnavljal po raznih deželah hierarhijo. Ta ideja mu je budila čujočo skrb za Anglijo. Ta ideja je podžigala v njegovem srcu tako veliko ljubezen do iztočnih in še posebej do slovanskih narodov.

Da bi bili vsi narodi jedno, da bi se vsi združili in združili v veliki misli krščanski, v misli katoliški — to je zares velika ideja, vredna življenja velikega Leona XIII.!

Dvajset let je Leon papež. Ni še vstal krščanski dan, a bliža se z mogočno silo. Narodi se dvigajo, zavedajo se, in ta zavest je zavest krščanska!

Büchner v knjigi: »Am Sterbelager des Jahrhunderts« prorokuje, da bo XX. stoletje stoletje

sprave med vedo in vero, med vedo materijalizma in vero nihilizma. Mi pa pravimo:

XX. stoletje bo stoletje krščanske renesanse!

Zatorej pa večni Bog živi Leona XIII. Zakaj On je bil, ki je iz vele roke umirajočega Pija vzel plamenečo bakljo katoliške ideje ter jo z mogočno roko vrgel med svet. On je bil, ki je iznova vzbudil v srcih narodov hrepenenje po jedinstvu, da bi bili vsi jedno!

Zatorej živel Leon XIII.!

Deželni zbor kranjski.

XVII. seja dne 28. febr.

(Dalje.)

Za dobrodelne naprave, to je za bolnico, blaznico, porodnišnico in najdenišnico znašali so troški:

leta 1887 gld. 173.008,	leta 1892 gld. 212.854,
» 1888 » 214.044,	» 1893 » 215.741,
» 1889 » 180.300,	» 1894 » 215.753,
» 1890 » 191.737,	» 1895 » 227.412,
» 1891 » 203.675,	» 1896 » 253.632.

Kakor je iz teh števil razvidno, pomnožili so se v desetih letih za 80.624 gld. 9½ kr., tedaj povprek na leto za 8062 gld. 41 kr. Prirastek stroškov do leta 1894 znašal je povprečno po 4274 gld. 47 kr. Bil je tedaj normalen in se da prav dobro opravičevati vsled večje režije, potem vsled večjega števila oskrbnih dni in konečno vsled množičnih se povračil bolnicam, porodnišnicam in blaznicam tujih kronovin.

LISTEK.

Josip Juraj Strossmayer.

Životopis.

(Dalje.)

Dvorni kapelan in ravnatelj.

Jeseni torej l. 1847 se poda Strossmayer na Dunaj kot dvorni kapelan in kot ravnatelj na višem zavodu, kjer je našel kot tovariše že večkrat imenovanega župnika Feigerla, (kateremu je pozneje po ministru Thunu pomagal do škofije St. Pölten), dalje Rudigierja, pozneje škofa linškega, in preje imenovanega Widmerja, od l. 1860 škofa ljubljanskega. Strossmayer je bil zavoljo svojega izrednega govorniškega daru na dvoru jako priljubljen; a zaradi velike svoje učenosti je dobil takoj suplenturo kanoničnega prava na dunajskem vseučilišču, in je nadškof Milde se mnogo trudil za to, da ga pridobi stalno za to profesuro; toda Strossmayer jo je odbil, ker se je bil Kuković ravno takrat odpovedal škofiji in se je že javno govorilo o tem, da bo on njegov naslednik.

Kot ravnatelj zavoda je bil l. 1848 dvakrat v smrtni nevarnosti. Jeden slučaj naj takoj omenimo. Ko se je l. 1848 začela revolucija, odšel je dvor v Innsbruck. A tudi drugi, ki so se le mogli in smeli, so se podali z Dunaja. Zavod sv. Avgušтина je popolnoma osamel. Ostali so v njem samo gojenci in ž njimi najmlajši ravnatelj Stross-

mayer. Ko so kroglice upornikov začele že gosto padati na cesarski grad in na ž njim ozko spojeni zavod sv. Avgušтина, ko je streha nad glavami se že unemala, tedaj so pridrli gojenci nad Strossmayerja, da jih ali odpusti ali pa jih spravi na varnejše mesto.

Ko vidi Strossmayer, da so vsi v očitni nevarnosti in da ne manjka veliko, in vsi poginejo v ognju, odloči se, da pelje mladeniče v varnejše zavetje, v frančiškanski samostan. Odpró vrata, in sredi najbolj gostega dežja krogelj pridejo do frančiškanskega samostana. A sedaj, ko je mladeniče že otel, se spomni Strossmayer, da mu je proš stolnega kapitlja dunajskega Zenner, bežec z Dunaja, poveril nekaj stotisoč goldinarjev kapiteljskega denarja, naj ga shrani; ako sedaj on ne reši tega denarja, izgubil je svoje poštenje.

In preostajalo mu ni drugega, kakor sredi največje smrtni nevarnosti podati se nazaj, poiskati denar in priversti ga v samostan. Ko dojde v svojo sobo, je strop nad njo že gorel; hitro zgrabi denar, stisne ga pod plašč in v diru nazaj k frančiškankam. Med potjo se je podila za njim cela tolpa upornikov, katere je neka žensčina z hobnom na prsih navduševala, da naj ubijejo »farja«.

Škof.

Ko je Jelačić udušil mažarsko vstajo in prišel na Dunaj, a Kuković se že prej odpovedal djakovski biskupiji, je bilo čisto naravno, da so mu dunajski Hrvati, na prvem mestu Metel Ožegović,

priporočali mladega in duhovitega Strossmayerja za djakovskega biskupa, ki se je že dostikrat izkazal odličnim Hrvatom in dobrim Slovanom. (Mimogrede bodi omenjeno, da je bil Strossmayer takrat glavni sodrtnik časnika, katerega je izdajal Čeh Voutka, in kateri je branil Slované proti prevladi Mažarov in Nemcev). In ko je vrh tega tudi sam biskup Kuković pisal cesarju ter prosil za Strossmayerja, tedaj je dne 18. novembra 1849 sledilo imenovanje. Strossmayer je takrat bival v službi dvora v Schönbrunn, ko mu naznanijo, da »Wiener-Zeitung« prinaša njegovo imenovanje za škofa. In ko bi Jelačić ne bil pridobil nobene druge koristi hrvatskemu narodu s svojim in hrvatskih sinov junaštvom, že to bi dosti bilo, da mu je poklonil Strossmayerja. In zares bil je zadnji čas, ker že o Božiču 1849 začela se je na Dunaju nova struja in že se je trdilo o Strossmayerju, da je nevaren — panslavist. Ko je prišel v domovino glas, da je Strossmayer imenovan za škofa, je vsa domovina od radosti zavriskala, a posebno škofija bosensko-sremska, ki je poslala zahvalno adresno mlademu cesarju. Strossmayer in Jelačić sta hitro postala prijatelja, in tako sta ta dva junaka, jeden z mečem a drugi z umom, obračala nase oči cele prestolnice in vseh pokrajin. Onodobni časniki, službena »Wiener-Zeitung«, potem hrvatske »Narodne Novine« in »Agramer Zeitung« so polni opisov sijajnih del in še sijajnejih besedi teh dveh junakov.

(Dalje prih.)

Le-ta povračila znašala so namreč:

leta 1887 gld. 70.748,
» 1892 » 84.663,
» 1896 » 85.664.

Ti troški narastli so torej v desetih letih za 14.915 gld. 90 $\frac{1}{2}$ kr. ali povprek na leto za 1491 gld. 59 kr. Kakor posamezne številke kažejo, bil je vsakoletni prirastek dokaj pravilen in se da pojasnjevati s priraščajočim številom prebivalstva, vsled česar je vedno več kranjskih deželanov primoranih, iskati si kruha zunaj domovine, zlasti v Trstu, v Zagrebu in na Reki.

Ob tej priliki ne bode odveč opozoriti, da se nade, ki so jih gojili nekateri deželni poslanci glede razbremenitve deželne bolnice, če se začno zidati bolnice po drugih krajih v deželi, nikakor niso izpolnile. Pet let je že, odkar imajo usmiljeni bratje v Kandiji pri Novem Mestu prav dobro vrejeno bolnico, katerej tudi dežela daje vsakoleten prispevek; toda kljub temu, da v tej bolnici nahaja oskrb veliko število bolnikov, ne manjšajo se v deželnej bolnici oskrbni dnevi, temveč se celo od leta do leta množe, kar seveda provzroča tudi priraščanje troškov. Snovanje novih bolnic po deželi je torej pač priporočljivo s humanitarnega, ne pa tudi s finančnega stališča, in prav resno naj bi pomislil deželni zbor, če mu je glede na zahteve po bolnicah, katere se bodo — o tem ni dvojbe — od vseh strani staviti začele, nastopiti ono pot blagohotnosti, kakor jo je nastopil glede vodnjakov in vodovodov.

Jako važno rubriko v deželnih proračunih in računskih sklepih sestavljajo troški za pouk, omiko in dobrodelne namene. Obseženi so tu troški za deželni muzej, za realko, za deželno kmetijsko šolo na Grmu, za višjo dekliško šolo, za obrtna učilišča, razni prispevki in pa troški za ljudsko šolstvo. Poslednje je tu najvažnejše in tvori tudi največji izdatek pri tem poglavju, za katero se je trosilo:

leta 1887 gld. 154.559, leta 1892 gld. 189.063,
» 1888 » 151.711, » 1893 » 234.265,
» 1889 » 158.623, » 1894 » 206.888,
» 1890 » 157.605, » 1895 » 264.483,
» 1891 » 185.589, » 1896 » 263.934.

Trošek pri tem poglavju narastel je torej v desetih letih za 109.375 gld. 23 $\frac{1}{2}$ kr., tedaj na leto povprek za 10.937 gld. 52 kr. Na prirastek troškov vplivala je v letu 1891 vredba učiteljskih plač, v letu 1893 pa nova razvrstitev istih. Poleg tega se je v poslednje imenovanem letu izdalo kot donesek gledališčnemu zakladu 10.000 gld. Na izdatno višji trošek v letu 1895 vplival je potres, ker se je vsled poprav, ki so potrebne postale, muzejskemu zakladu moralo prispeti z 20.252 gld. 53 $\frac{1}{2}$ kr. Sicer je pa trošek od leta do leta naraščal zato, ker se je podpor v obrtne in učne, kakor tudi s temi v zvezi stoječe dobrodelne namene vedno več dovoljevalo, dokler glede prispevkov ni deželni zbor v svojej seji dne 11. februarja 1896 določil, da se ne sme prekoračiti svota 15.000 gld.

Na redno naraščanje troškov vplivala sta pa najbolje učiteljski pokojninski in normalno-šolski zaklad, katerih nedostatek se ima pokrivati iz deželnega zaklada. Ustanovljanje novih šol, priraščanje prebivalstva in potemtakem tudi za šolo godnih otrok in s tem v zvezi stoječe razširjanje obstoječih šol pojasnuje to čisto naravno prikazen. Težko je reči, kdaj se v tem oziru pride do stalnih razmer; vsaj se ne da prikrivati, da bode treba še marsikaj novih šol ustanoviti in mnogo sedanjih razširiti. Poleg tega pa je deželni zbor moral se udati čisto opravičenej zahtevi učiteljev, da se jim glede na sedanje draginjske razmere vrede plače tako, da bodo mogli stanu primerno živeti in za svoje rodbine spodobno skrbeti. Dosedanje njihove plače bile so pravi eksistenčni minimum, s katerim se učitelji po naukih, katere so dovršili, po sposobnostnih izpitih, katere so prestali, nikakor zadovoljevati niso mogli. Že letos bode se torej izdatek za ljudsko šolstvo izdatno pomnožil in kmalu bomo tako daleč, da bode ta izdatek presegal polovico vseh troškov pri deželnem gospodarstvu. Glede na to ne bode odveč, ako se predoči, kakošen je bil dosedanji trošek za ljudsko šolstvo, odkar ga ima zalagati dežela. Skupni troški za ljudsko šolstvo so leta 1873 znesli 2542 gld., leta 1875 že 98.717 gld., leta 1880 že 165.861 gld., leta 1885 227.901 gld., leta

1890 279.261 gld., leta 1895 353.260 gld. in za leto 1898 znašajo precej nad 400.000 gld.

Ta jako poučna razpreglednica dokazuje nam, kako rapidno so doslej naraščali troški za ljudsko šolstvo, in navdajati nas mora z največjo skrbjo za bodočnost.

Razmerno še hitreje so rasli troški za občila. Ti troški znašali so: leta 1887. 26.914 gld. a leta 1892. že 129.565 gld.

Ti stroški pomnožili so se torej v desetih letih za 94.103 gld. 86 $\frac{1}{2}$ kr., tedaj povprek na leto za 9410 gld. 38 kr.

V prvi vrsti sta na pomnožitev vplivala zakona z dné 22. oktobra 1888, vsled katerega se je mnogo okrajnih cest prevzelo v deželno upravo. Prvi efekt pokazal se je v letu 1890., katero vsled tega izkazuje za 26.315 gld. 56 $\frac{1}{2}$ kr. večji izdatek ko predidóče leto. Popolnoma so pa nasledki tega zakona vidni v letu 1891., v katerem se je za vzdržavanje deželnih cest izdalo že 60.807 gld. 46 $\frac{1}{2}$ kr. Ta trošek ostaja si v naslednjih letih približno jednak in iznaša n. pr. v 1896. letu 61.044 gld. 25 kr.

Od leta 1892. nadalje prišla je k tej računski točki tudi še ona o vsakoletni dotaciji 25.000 gld. garancijskemu zakladu dolenjskih železnic. Večji izdatek leta 1891. obstoji v 35.000 gld., ki so se izdali za nakup glavinskih delnic kamniške železnice; oni leta 1894. pa v znesku 71.223 gld. 66 kr., izdanem za radeški most. — Ne dá se zanikavati, da so dobra občila velike važnosti in da prav izdatno pripomorejo pospeševati splošno blagostanje. S tega stališča sta zakona o deželnih cestah prav velicega pomena, kajti vsled njih so ceste v naši deželi res veliko bolj postale, kot so bile prej. Vendar pa je tudi tukaj treba previdno ravnati, ako se hoče deželni zbor izogniti neprimerno velikim izdatkom za občila. Gledé podpor in posojil za cestne zgradbe je dež. zbor z določitvijo najvišjega v ta namen dopustnega vsakoletnega kredita že v seji dné 11. februarja 1896. l. pot previdnosti nastopil. Vendar pa to še ne zadostuje, temveč potreba bode braniti se kolikor mogoče razširjavi deželno-cestnega omrežja.

Leta 1889. nastalo je pri izdatkih deželnega zaklada novo poglavje, pri katerem se zaračunava pokrivanje nedostatka deželnega posojilnega zaklada. Ta zaklad stopil je namreč po konverziji v zmislu zakona z dné 21. julija 1888, na mesto zemljiško-odveznega zaklada, za kateri se je že v letih 1887 in 1888 pobirala 16 odstotna naklada na neposredne in 20 odstotna na posredne davke. Leta 1889. opustila se je ta naklada; zato pa se je sklenilo povišati deželno naklado na neposredne davke za 10 % in ono na posredne davke za 20 % ter ob jednom prevzeti pokrivanje nedostatka deželnega posojilnega zaklada na deželni zaklad. Ker je v letih 1889 do 1895 vsled dogovora z dné 21. junija 1888, sklenjenega med deželo Kranjsko in c. kr. finančnim ministerstvom, sprejemala dežela po 127.227 gld. vsakoletnega prispevka, imela je v teh letih razmerno le male vsote nedostatka pokrivati; v tem ko bode od 1896. leta nadalje priplačevati morala vsako leto po več ko 200.000 gld. Ko bi se konverzija ne bila izvršila, bila bi dežela Kranjska — ne gledé na to, da bi bila od vlade, katera je sama zakrivila, da je zemljiško-odvezni dolg tako narastel, z vso pravico zahtevala izdatnega popusta — vsega tega dolga iznebila se leta 1895. in od takrat naprej bila bi prosto zamogla razpolagati s prikladami, katere je pobirala za zemljiščno odvezo in katere po proračunu za leto 1898. iznašajo 218.610 gld., katerih se je pa vsled konverzije odrekla do konca leta 1929. Zakon z dné 21. julija 1888 ustvaril je toraj jako žalostne nasledke za deželno gospodarstvo; nasledke, katere odstraniti je sedaj deželni zbor pač brezmočen. Res, da se je iz državnih prispevkov v letih 1889 do 1895 izdalo za novo domobransko vojašnico 295.768 gld. 82 kr., ki donašajo deželi dobrih obrestij, za novo deželno bolnico pa 405.895 gld. 48 $\frac{1}{2}$ kr.; toda toliko več bi se bilo z denarjem, ki ga mora dežela plačati v letih 1895 do 1929 za amortizovanje svojega posojila, storiti zamoglo!

(Dalje sledi.)

Protestantovska postava na Hrvatskem.

Na Hrvatskem živi zdaj okoli 36.000 protestantov. Po narodnosti so Mažari, Slovaki in Nemci;

poslednjih je največ posebno po mestih. Najstarejša protestantska občina se je uredila pred 120 leti v Starej Pazovi v Slavoniji. Njim je zagotovila cesarica Marija Terezija versko slobodo. Čez 20 let potem se je osnovala velika protestantska občina v Neudorfu pri Vinkovcih. Ali od leta 1790 so prenehali seliti se protestanti na Hrvatsko, ker po hrvatskih postavah niso mogli nič več slobodno utemeljevati novih občin. Ko jim je pa po cesarskem patentu od leta 1859 bila podeljena popolna verska sloboda, začeli so se iznovič seliti ter so si uredili nove občine v Bingu, Erdeviku, Zagrebu, Antunovcu, Oseku, Surčinu in Mitrovici. Število protestantov se je od tega časa vedno množilo, a moralo se je misliti, da se njihove cerkvene zadeve končno uredijo, kakor to zahtevajo deželne postave. Nekateri teh občin so bile v zvezi z ogerskimi, a druge so ostale samostalne ter so večkrat zahtevale, da se osnuje samostalna hrvatska protestantska cerkev. To je zahtevala posebno zagrebška občina. Ali poprejšnje hrvatske vlade teh odnošajev niso uredile, premda so pripravljale gradivo za to. Do nagodbe med Ogersko in Hrvatsko, tedaj do leta 1868, se je držala hrvatska vlada točno cesarskega patenta iz leta 1859, po katerem je bila hrvatskim protestantskim občinam zabranjena vsaka zveza z ogerskimi občinami; a tega patenta so se držale protestantske občine, vendar ne vse, tudi še potem, ko je dobila Hrvatska po omenjenej nagodbi popolno autonomijo v bogočastju. Duh tega patenta se vjema popolnoma z duhom nagodbe glede samostalnosti hrvatske protestantske cerkve, in v tem duhu se je imela tudi zares osnovati čisto neodvisna protestantska cerkev na Hrvatskem, kar so v resnici zahtevale mnoge občine v raznih poročilih in sklepih od hrvatske vlade. Toda Mažarom to ni bilo po volji. Uvideli so, kako se hočejo odcepiti od njih tudi one občine, ki so bile do zdaj z njimi v zvezi, pa bi tako izgubili Mažari ves upliv pri protestantskih občinah na Hrvatskem. Da se to ne zgodi, skovali so s hrvatsko vlado novo postavo, po katerej bi se morala protestantska cerkev na Hrvatskem urediti. Ta zakonska osnova je zares predložena v hrvatskem saboru ter se je o njej razpravljalo celi teden. A zakaj je trajala ta razprava tako dolgo? So li Hrvatom protestanti zares tako k srcu prirasli, da se bore za nje tako pogumno? Ni to borba za versko slobodo, le ta je protestantom zagotovljena po deželnih postavah, nego s to novo postavo se krši hrvatska autonomija, katera po mnenju mažarskem še ni dosta okrnjena. Po tej novej postavi je storjena nova vozela, skoz katero bodo lahko uhajali Mažari na tla hrvatskega zakonodavstva. To pravo je priznalo Mažarom že v prvem paragrafu te postave, kajti po njem so protestantske občine na Hrvatskem podvržene ogerskej protestantski cerkvi. Po tem takem se bodo morale ravnati tudi po sklepih protestantske sinode na Ogerskem. Dodatek v drugem paragrafu, po katerem se bodo morali taki sklepi ravnati po državnopravnem položaju Hrvatske nasproti Ogerske, je le slepilo, kajti Mažari prav malo marijo za take dodatke v hrvatskih postavah.

Iz vsakdanje skušnje imamo le preveč dokazov zato. Zakaj se pa ni sprejel še drugi dodatek k temu paragrafu, po katerem bi moral biti za vse protestantske občine na Hrvatskem službeni jezik le hrvatski? Za to ne, da bodo Mažari mogli nemudoma uvesti mažarski jezik, kakor so ga uveli tudi pri srbski cerkvi, saj se srbski kongres na hrvatskih tleh začel vsakokrat z reškriptom v mažarskem jeziku. Pa koliko bo vsled te postave nastopilo še drugih zmešnjav med ogersko državno in hrvatsko avtonomno oblastjo. Hrvatska opozicija se je radi tega novega poskusa, kako bi se okrnila hrvatska avtonomija, uprla najodločneje tej postavi. Dr. Brestjensky je precej v prvi sednici, ko je prišla omenjena zakonska osnova na dnevni red, stavil predlog, da se postava vrne dotičnemu odboru in da se popolnoma predela v smislu hrvatske avtonomije. Svoj predlog je razložil v dolgem govoru, po katerem je očitno dokazal nevarnost za hrvatsko avtonomijo, pa tudi krivico, ki se bode s to postavo godila samim hrvatskim protestantom, od katerih je ogromna večina zato, da osnujejo samostalno hrvatsko protestantsko cerkev, kar tudi jedino odgovarja smislu hrvatsko-ogerske nagodbe. Osnovo

je branil jedini ban, kasneje mu je prišel v pomoč še njegov verni oproda Tomašič in slednjič celo Pliverić. Oba sta hotela ovreči s zofizmi jasne dokaze Brestyjskega, Derenčina, Kutuzovića, Smičiklase, Zahara in Bauera; mažaronska večina je seveda odobraval, kar je govoril ban, saj mu je to tudi dolžna, že ve zakaj. A kaj poreče pa narod, ko bode videl, da se je že poleg tolikih krivic, storjenih hrvatsko-ogerskeji nagodbi, pridružila zopet jedna; saj bodo Mažari začeli brez dvoma nemudoma, čim bode postava potrjena, siliti z mažarščino v vse protestantske občine, kar so storili že zdavnej tudi doma na Ogerskem s protestantskimi Slovaki, katerim so zabranili govoriti slovaški na vseh sinodah tudi v onih, kjer so bili Slovaki v večini, a ko se le ti niso hoteli pokoriti, razdelili so njihove cerkvene občine tako, da zdaj niso nikjer več v večini.

Tako postopajo Mažari s Slovaki, a da bodo tako delali tudi s hrvatskimi protestanti, je gotova stvar. A kriva bode tega današnja mažaronska večina v hrvatskem saboru, ki je tako lahkoumno glasovala za protestantsko postavo v omenjenem obliku. Kako je že rekel tisti glasoviti pravoslovec? »Če prepustiš sovražniku le pedelj svoje zemlje brez odpora, izgubil boš v kratkem vso«. Tako bodo zgubili Hrvati tudi svojo avtonomijo, če bode imela za svoje varuhe še dalje časa tako nesvestne popustljivce.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. marca.

Parlamentarni stroj že deluje, to je najnovejša vest, ki se nam je včeraj sporočila z Dunaja. Načelnik parlamentarne komisije desnice poslanec vitez Javorski in pa posl. grof Dzieduszycki sta dospela na Dunaj, da vredita vse potrebno, da se snide parlamentarna komisija desnice, ki prične svoje delo prihodnji ponedeljek. Poleg teh dveh bivata na Dunaju tudi bivša člana zborničnega predsedstva, vitez Abrahamovicz in podpredsednik dr. Kramar. Prvo in najvažnejše vprašanje, ki pride pri teh razpravah na dnevni red, je gotovo predsedniško vprašanje. Glede dosedanjega predsedstva se zatrjuje, da noben njegov član ne sprejme več kandidature za jedno teh mest, marveč da se prepuste vsa častna mesta drugim močem. Prvo mesto v zborničnem predsedstvu namerava parlamentarna komisija prepustiti nemški katoliški ljudski stranki. Ta sklep, ki obvelja brez dvoma, nam je porok, da desnica še obstaja, kakoršna je bila. Za predsedniško mesto se bodeta toraj imenovala člana katoliške ljudske stranke posl. dr. Ebenhoch in dr. Kathrein. Upanja na zmago ima seveda največ prvi, ako bo namreč hotel prevzeti to mesto, kajti s Kathreinom ni posebno zadovoljen mladočeski klub. Zameril se jim je posebno tedaj, ko je kar čez noč pobegnil z Dunaja in prepustil vso stvar, ki takrat ni bila malenkostna, drugim pogumnejim silam. Volitev v predsedstvo se toraj ne bo vršila posebno mirno, posebno še, ako pomislimo, koliko težkoč je povzročila kandidatura dr. Ebenhocha že v prejšnjem zasedanju. Sicer pa predsedstvo, najbrže ne bode imelo posebnih poslov, kajti tistih 14 dnij, ki se proračunavajo za delovanje drž. zbora, bodo možje že kako vstrajali na svojih mestih.

Načrt nemške obstrukcije. Načelnik nemško-liberalne stranke v državnem zboru, poslanec dr. Gross je na nekem volilnem shodu narisal nekako sliko prihodnjega državnozbornskega zasedanja. Rekel je, da je vlada sicer poskusila vladati s pomočjo § 14, toda sprevidela je, da s tem sredstvom trajno ne bode mogla shajati, kajti ko bi se vse drugo dalo rešiti tem potom, je vendar obnovev nagodbe z Ogersko, ki mora biti dognana parlamentarnim potom. Vsekako je toraj potreba, da se snide državni zbor. Toda tudi na tega naj ne stavi vlada prevelikih nad, dokler ne popravi »krivic«, ki jih je povzročila nemškemu narodu. S samo spremembo jezikovnih naredeb še ni vsem ustrezno. Spremenjeno naredbo za Česko, pravi poslanec Gross nadalje, bi Nemci konečno še sprejeli, toda nikakor se pa ne strinjajo s spremenjeno naredbom za Moravsko. Dokler pa vlada ne ustreže Nemcem tudi v tem oziru, se bodo nemški zastopniki najodločneje borili za svoje narodne pravice. — Ako tako izjavljajo podvodje nemških obstrukcionistov, kaj mora vlada še le pričakovati od Schönererjev in

Wolfov, ki v tem oziru gotovo nadkriljujejo vse člane prve omenjene stranke.

50letnica italijanske ustave, ki se bo praznovala jutrišnji dan z velikimi slavnostmi po celi Italiji, je navdušila tudi mažarskega prvaka Ferencza Košuta, ki je sklenil italijanski zbornici brzojavno čestitati k tej izrednej slavnosti. Spočetka je menil, da se bo tej njegovi ideji pridružila cela Ogerska, in je hotel v to svrhu v zbornici staviti dotični nujni predlog. Toda od te bedarije ga je odvrnil ministerski predsednik Banffy sam, ki je vendar malo bolj presodil, kake diplomatske težkoče bi navstale iz tega koraka. Sedaj bo predlagal to svojo misel samo v svoji stranki, kjer seveda prodre in Italijani bodo gotovo veseli svojega zaveznika.

Napad na grškega kralja in s tem spojena širša preiskava bodeta skoro gotovo odkrila razne tajnosti, ki so sicer na Grškem malone vedno na dnevnem redu, katerim pa vendar doslej ni bilo mogoče priti na sled. Kakor se nam je sporočilo, je policija prijela že oba zločince, ki sta streljala na kralja Jurija. Imenujeta se Kardici in Giorgi in pripadata najnižjim slojevom prebivalstva. Na prvi pogled so merodajni krogi razsodili, da sta bila ta dva človeka le orodje pravih zločincev in da sta le to storila, za kar sta bila najeta. Pravi zarotnik ima malo kedaj sam toliko poguma, da bi izvršil načrt, marveč se poslužuje le v to potrebnega orodja. In res so prišli že na sled celi zarotniški tolpi, ki je najbrže skovala že več državi nevarnih načrtov, mej katere je spadal očevidno tudi poskušeni, a popolnem izjalovljeni napad na kralja. Nadaljne preiskave bodo najbrže pojasnile celo zadevo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. marca.

(Občni zbor kat. polit. društva) je bil sinoči v katol. domu. Obširno je poročal predsednik vodja Povše o naših političnih razmerah v Avstriji in v naši ožji domovini. Varstvo narodnih pravic in pospeševanje gmotnega napredka našega na podlagi krščanske pravičnosti je sedaj po doseženih spravnih dogovorih poglavitna naloga vseh slovenskih rodoljubov. Vzeli sta se v vednost poročili tajnika in blagajnika. K sklepu je bil izvoljen nov odbor za tekoče leto. Obširneje poročilo še objavimo.

(Predavanja.) Danes zvečer ob pol osmih predava v Katoliškem domu g. kanonik J. Sušnik o Jansenovem potovanju na sever. — Poslušalci dobro došli! — Kakor je bilo že naznanjeno, bode prihodnjo nedeljo, dne 6. marca, zvečer ob 6. uri v Kat. domu predaval P. Acker, afrikanski misijonar, o tamošnjih razmerah, o robstvu, o misijonih srednje Afrike. K temu vsekako zanimivemu predavanju vabimo ude in neude katol. družbe. Omenimo še, da P. Acker 18 let deluje v vzhodnji Afriki in je sedaj predstojnik misijonov v pokrajinah okoli Zanzibara, njegov govor se toraj opira na lastne skušnje ter bo gotovo jako zanimiv.

(Dvajsetletnica kronanja Leona XIII.) Danes je minulo dvajset let, odkar obdaja papeževa ti-jara častito glavo Leonu XIII. Zanimivo je omeniti, da je od 262 dosedanjih papežev razven sedanjega le 11 papeževalo 20 let namreč: Sv. Peter (34—67), Sv. Silvester (314—337), Leo I. (440—461), Hadrijan I. (771—795), Leon III. (795—816), Aleksander III. (1159—1181), Urban VIII. (1623—1644), Klemen XI. (1700—1721), Pij VI. (1775—1799), Pij VII. (1800—1823) in Pij IX. (1846—1878).

(Priateljski večer) je bil sinoči v »Katol. domu« vlezanimiv in dobro obiskan. Večer je vodil št. jakobski kaplan g. V. Steska. Predmet razgovoru je bila zgodovina umetnosti na Slovenskem. O tem je obširno poročal g. Steska ter pokazal s svojim govorom, kako je temeljito in vsestransko poučen o tem predmetu. Obširneje poročilo o tem razgovoru priobčimo jutri.

(Nasledki demonstracij.) Zname demonstracije v Zvezdi ne dajo miru nemškim šovinistom. Dan za dnem pošiljajo v razne nemške liste lažnjiva poročila o izgredih Slovencev proti Nemcem v Ljubljani, za katere pa v Ljubljani nihče ne vé. Pa tudi ljubljanski Nemci in nemčurji izrabljajo te demonstracije proti Slovincem, vzlasti proti slo-

venskim delavcem. Tako se nam poroča, da je pivovarnar Kosler odslovil iz službe poštenega in pridnega delavca, ker je bil baje ono nedeljo tudi v Zvezdi, kakor na tisoče drugih ljudi. Ko ga je poslovodja odslovil, dejal mu je: Sedaj pa lahko greš in zopet »živijo« vpiješ v Zvezdi. — Tako se postopa proti Slovincem v Ljubljani! Upamo, da je blizo časa, ko bo konec takemu terorizmu od strani Nemcev in nemškutarjev. Ako imamo Slovenci kaj smisla za svoje pravice in kaj srca za svoj narodni in gospodarski obstanek, tedaj nam je pot dana: V združenem delu se osamosvojimo na rodnih tleh, da prenehamo biti podlaga tujčevi peti.

(Mestni svet ljubljanski) ima, kot smo že omenili, danes popoldne ob 5. uri redno sejo, na katere dnevnem redu so razna poročila finančnega, stavbnega, regulacijskega in personalno pravnega odseka, mej temi posebno o parcelaciji sveta za južno železnico, o ponudbi posestnice T. Povšetove glede odstopa sveta na Prulah za ondi projektovano cesto ter o oddaji raznih služb.

(Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko) ima svojo sejo v petek 4. t. m. ob dveh popoldne v telovadnici I. mestne ljudske šole z nastopnim dnevnim redom: Volitev zborničnega predsedstva. Poročilo o obrtnih pravicah kotlarjev in kleparjev. Poročilo o obrtnih pravicah pekov in prodajalcev kruha. Poročilo o prošnji za zvišanje sejmskih pristojbin v Dernovem. Poročilo o prošnji za sejme pri sv. Gregorju. Poročilo o obrtnih pravicah tiskarn. Poročilo o obrtnih pravicah pekov in slaščičarjev. Poročilo o prošnji za ustanovitev javne tehtnice v Ljubljani. Poročilo a) glede prispevka učiteljem, ki obiskujejo risarski tečaj v Gradcu, b) glede določitve prispevka za obrtno nadaljevalno šolo in za obrtni pripravljalnici v Ljubljani.

(Zdravje v Ljubljani) od 20. do 26. februvarija: Število novorojencev 36, mrtvorojencev 1, umrlih 23. Med njimi za tifuzom 2, za jetiko 7, za vnetjem sopilnih organov 4, vsled mrtvouda 3, za različnimi boleznimi 7. Med njimi je 7 tujcev in 10 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za tifuzom 1, za mumps 2

(Italijanaški čudaki.) Med italijanaši, kakor seveda tudi med Nemci, se nahaja nekaka »specijaliteta« ljudi, ki vsikdar povzdigujejo visoko obrvi, kadar stori avstrijska vlada kaj malega v četudi navidezni prilog Slovanom, in se kar ne morejo načuditi, kako da se je moglo to zgoditi. Med italijanaši je taka specijaliteta znani renegat Bartoli recte Bartolič, ki je v puljski zbornici hotel ovekovečiti svoje slavno poitalijančeno ime z znanim njegov materni jezik izdajajočim predlogom o italijanskem, kakor jedino razpravnem jeziku zbornice. Ta njegov »umotvor« se je velikanu zdel tako »sveto-svet«, da bi se ga ne smel dotakniti nikdo, ne v nebesih in ne na zemlji in če bi bil to sam avstrijski cesar. In ko se je vender zgodilo, česar morda ni pričakoval Svitlost in poturica Bartolič, ko je kar po bliskovo priletel z Dunaja v Pulj razveljavni ukaz, tedaj je — v seji 26. m. m. — ta čudak visoko privzdignil obrvi in vprašal, kako je to mogoče, da se pritožbe Slovanov rešijo tako hitro, dočim morajo Italijani čakati rešitve svojih pritožb navadno tako dolgo. — V kolikor se ta izdajska kreitura ni blamiral s svojim predlogom z vsem štabom sleparske večine vred, v toliko se je blamiral s tem vprašanjem. Revše je mislilo, da je že prestol avstrijskih vladarjev prazen in da ga zaseda že »Svitlost Bartolič«, ki že sme diktirati avstrijske zakone po svoji zmešani glavi. A Bartolič in bratci ukrepajo — car avstrijski pa ukrene in s tem je prilepljen nov imeniten pečat na čelo čudakom. Želeti pa je še več tacih pečatov po širni Avstriji okrog.

(Občinske volitve v Mengšu.) Pretečeno soboto se je vršila po dolgem, dolgem čakanju vendar jedenkrat občinska volitev. O tem se nam iz Mengša nastopno poroča: Izid volitve je bil tak, kakoršnega smo sami pričakovali, vsestranska naša zmaga. Gospod Jan. Vidali je dobil tudi nekaj glasov, domačih prav malo, mej drugimi jednega od mengiške »umazanosti«, kakor se glasi v nekem zanimivem pismu. Le takozvani »mavharji« iz vodiške župnije so mu izkazali nekoliko zaupanja v dokaz, da si žele takega župana. Privoščimo ga jim. Pa kakor se govori, so prišli volit samo radi ceste, katere dosedaj niso posipali; »nasipali pa jo bodete, ako ne pridite vo-

lita, tako jih je strašil nekdo. Neki možic iz Kamnika bi bil rad zmešal naše može, pa se mu ni posrečilo.

Društva.

(Vincencijeva družba) bo imela občni zbor prihodnjo nedeljo (6. marca) ob šestih zvečer v Marjanišču, Poljanska cesta 36. Zjutraj ob pol sedmih bo pa sveta maša in skupno sv. obhajilo v Marijaniški kapeli.

(Mestna hranilnica v Radovljici.) V mesecu februarju 1898 je 114 strank uročilo 30.372 gl. 70 kr., 63 strank je uročilo 7745 gl. 74 kr., 14 strankam se je izplačalo posojil 7600 gl., stanje ulog 398.019 gl. 65 kr., denarni promet 96.231 gl. 82 kr.

(Mestna hranilnica v Nov. Mestu.) V mesecu februarju 1898 je 155 strank vložilo 49.737 kron 68 vinarjev, 84 strank vzdignilo 25.936 kron, toraj več vložilo 23.801 kron 68 v. Deset posojil se je izplačalo v znesku 14.540 kron. Stanje vlog 983.631 kron 69 vin., denarni promet 179.351 kron 91 v.

(Okrajna hranilnica in posojilnica v Idriji) imela je v mesecu svečanu 1898 prometa 105.471 kron 50 vin., hranilnih vlog vložilo je 153 strank 27.664 kron 68 vin., vzdignilo pa 109 strank 18.083 kron 44 vin., torej več vložilo 9581 kron 24 vin. — Izplačala je 29 zadružnikom 20.284 kron posojila. — Stanje hranilnih vlog koncem svečana 1898 znaša 745.686 kron 89 vin. s kapitaliziranimi obrestmi, katere se obrestujejo s 4 odstotki brez odbitka rentnega davka.

(Odbor katoliškega političnega društva za kamniški okraj) je poslal poslancu Kalanu sledečo čestitko: »Prečastni gospod kanonik! Podpisani odbor Vam iskreno čestita k Vašemu možatemu nastopu v deželni zbor, želeč Vam dati malo zadoščenje za hudo krivico, ki so Vam jo storili, branečemu naše pravice.«

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 3. marca. Glede predsednika državnega zbora se govori, da bodo ponudili to mesto dosedanemu drugemu podpredsedniku dr. Fuchs-u. O katoliški ljudski stranki pravijo, da se glede svojega prihodnjega postopanja še le potem odloči, ko izidejo nove jezikovne naredbe. — O ministerski krizi je sedaj vse tiho. Ako Gautsch prebije vihar državnega zbora, potem v slavnostnem letu ni misliti na kako spremembo v ministerstvu.

Dunaj, 3. marca. Vsa ugibanja o kandidatih za državnozborniško predsedstvo so neutemeljena, dokler se ni sešla parlamentarna komisija desnice.

Dunaj, 3. marca. Jutri zjutraj pride cesar iz Budimpešte na Dunaj ter podpiše odlok, s katerim se skliče državni zbor. Ta odlok objavi uradni list v nedeljo.

Dunaj, 3. marca. Bolezen nadvojvodinje Stefanije je nekaj odlegla ter se nadejajo, da bo z naprejem normalno ponehaval.

Praga, 3. marca. Vodstvo mladočehskega kluba deželnih poslancev se v posebni izjavi zahvaljuje Čehom v Pragi za njih modro in taktno vedenje mej zasedanjem deželnega zbora ter jih prosi, naj se tudi v prihodnje ne dajo izzvati nemškemu hujskanju.

Praga, 3. marca. Sinoči ob 10. uri se je zaključilo zasedanje deželnega zbora. Koncem seje se je naznanil odlok policijskega ravnateljstva, da se z današnjim dnevom preklicuje prepoved glede društvenih znakov.

Praga, 3. marca. Rektor nemškega vseučilišča je naznanil dijakom, da se jim je ugodilo glede vpisovanja za drugo polletje. Vidi se, da se vlada umika na vsej črti nemškim nacionalcem.

Praga, 3. marca. V občini Bulanka so pri občinskih volitvah v tretjem razredu zmagali socijalni demokratje proti Mladočehom; v drugi občini je socijalni demokrat voljen županovim namestnikom.

Rim, 3. marca. Včeraj kot na predvečer obletnice kronanja je vsprejel sveti oče v slovesni avdijenci v veliki dvorani kardinale, škofo, prelate in več drugih odličnih oseb. V imenu vseh prisotnih je izrazil starosta kardinalskega zbora najiskrenejša voščila. — Sveti oče se prav dobro počuti.

Carigrad, 3. marca. Avstro-Ogerska, Rusija in Italija so odgovorile na zadnjo okrožnico turške vlade glede Krete. V odgovoru se naglašja, da krečansko vprašanje ni v nikaki zvezi z okupacijo Tesalije in da se velevlasti ne prestopajo pečajo s tem vprašanjem.

Carigrad, 3. marca. Ruska ladija „Peterburg“ je s 1563 vojaškimi novinci in 39 potniki odplula skozi Bospor v Vladivostok.

Atene, 3. marca. Včeraj je vsprejel kralj diplomatsko zastopstvo, ki mu je čestitalo v ime svojih vlad na srečni rešitvi pred napadom. Kralj se je zahvalil in izjavil, da je ta čin dal le povod ginljivim ovacijam od strani prebivalstva.

Rio de Janeiro, 3. marca. Predsednikom republike je bil z veliko večino izvoljen dr. Campos Salis, podpredsednikom pa Rosa Sylva. Opozicija se volitve ni udeležila.

Koverta s firmo

priporočila

„Katol. Tiskarna“
v Ljubljani.

Prijatelj slovenske akad. mladine, naročite se na

„NORO“

ki je glasilo slov. katol. akadem. dijaštva.

Cena: Za nedeljske 1 gld., za dijaške 60 kr.

Upravnik: Pavel Marija Valjavec, stud. iur., Dunaj, V., Matzleinsdorferstrasse 76, IV, 30.

Št. 6504.

Razglas.

161 1—1

V smislu deželnega zakona z dne 17. junija 1870, št. 21 dež. zak., o varstvu zemljskih pridelkov proti škodi gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov, naročam vsem posestnikom, uživalcem in najemnikom zemljišč v ozemlju mestne občine ljubljanske, da jim je

do dne 15. aprila letos

svoje sadno in lepšalno drevje, grmovje, seči, lesene vrtno plotove in hišne stene na vrtilih, na polji in na travnikih očistiti zapredenih gosenic, mrčesnih jajec in zapredkov (ličin), in sežgati ali kakor si bode pokončati nabrana gosenična gnjezda in jajca.

Prav tako je gosenice, ako se spomladi pokažejo na drevju, grmovju in rastlinji, kakor tudi zapredke pokončati **kakor hitro mogoče**, a najdalje **do 15. maja letos**.

Kadar se drevesa, ki so jih napadle gosenice, posekajo, ali kedar se veje, ki so jih napadle gosenice, odsekajo, tedaj se taka drevesa oziroma take veje ne smejo pustiti v tem stanu ležati, ampak morajo se ali gosenice obrati od njih ali pa drevesa in veje precej sežgati.

Dalje morajo gori imenovane osebe hrošče, dokler letajo, od svojega sadnega in lepšalnega drevja, lepšalnih grmov in drevednih dreves, potem od drevja ob gozdnih robih v istih primerljajih, kjer je tega treba zaradi bližine, vsak dan, zlasti v zaranih urah otresati in pokončevati ali obračati kmetijstvu na korist.

Na polji se morajo črvi (podjedi, ogrci) pri oranji ali kopanju zemlje precej za plugom, motiko ali lopato pobirati in koj pokončati.

Če se bode kdo obotavljaj, gori navedena opravila izvršiti do določenega časa, jih bode mestna občina dala izvršiti na njegove stroške, vrhu tega pa se mu bode naložila na korist občinske blagajne globa od 1 do 10 goldinarjev, in če bi se to ponovilo, do 20 goldinarjev; kdor bi ne mogel plačati globe, bode kaznovan z zaporom od 12 ur do 4 dni.

V Ljubljani, dne 19. februarja 1898.

Župan:

Ivan Hribar l. r.

Dunajska borza.

Dne 3. marca.	
Skupni državni dolg v notah	102 gld. 45 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 " 30 "
Avstrijska zlata renta 4%	123 " — "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	102 " 75 "
Ogerska zlata renta 4%	122 " 30 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 55 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	929 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	364 " 99 "
London vista	120 " 15 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 70 "
20 mark	11 " 74 "
20 frankov (napoleonidor)	9 " 52 1/2 "
Italijanski bankovci	45 " 25 "
C. kr. cekini	5 " 65 "

Dne 2. marca.	
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	162 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	161 " — "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 " — "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	100 " 50 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	141 " — "
Dunavske vravnave srečke 5%	131 " — "
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	109 " — "
Posojilo goriškega mesta	112 " 50 "
4% kransko deželno posojilo	99 " — "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " — "
Prioritetne obveznice državne železnice	227 " — "
" " južne železnice 3%	184 " 75 "
" " južne železnice 5%	127 " — "
" " dolenskih železnic 4%	39 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	201 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	168 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 " 10 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	28 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	82 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	79 " 60 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	59 " — "
Ljubljanske srečke	22 " 75 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	161 " 10 "
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3450 " — "
Akcije tržaskega Lloydja, 500 gld.	427 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	79 " 75 "
Splošna avstrijska stavbinska družba	120 " — "
Montanska družba avstr. plan.	152 " 15 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	184 " — "
Papirnih rubljev 100	127 " 12 "

S 1. januarjem 1898 se je pričelo novo celoletno naročevanje!

„MERCUR“ Avtentično oznanilo žrebanja tu in inozemskih loterijskih srečk, izkaz vseh izžebanih državnih in zasebnih obligacij.

Brezplačni privrček „Finanzielles Jahrbuch“, ki obsega znamenite vseh izžebanih srečk.

Naročuje se najprimerneje s pošttnimi nakaznicami pri vseh c. in kr. pošttnih uradih in pri administraciji „Mercur“, Dunaj, I., Wollzeile 10.

2 gld. 60 celoletna naročnina.